

9 juni 2013
Johannes 15: 1-8

Overdenking

Vandaag kan ik nog één keer vertellen over onze avonturen in Roemenië.

In een oud Hongaars dorp woont daar vlak bij ons opa Arpi.

We groeten hem als we komen en drinken samen nog een glas wijn als we weer vertrekken. Zelfgemaakt achterin de schuur.

Zijn ogen zijn helder, zijn blik is zacht.

Ook de laatste keer dronken we op ons afscheid en een gezond weerzien.

De wijn smaakte puur, bereid uit een zuiver hart.

De kale stoelen, het warme licht van de ondergaande zon – alles was van een andere wereld.

We zwaaiden nog bij het krakende tuinhek.

Later terug thuis schonken we de wijn van opa Arpi voor onze gasten uit.

Ik legde onze wijnproevers uit waar deze bijzondere wijn vandaan kwam.

Nee, ze kenden opa Arpi niet. De warme blik die de eeuwigheid begrijpt, de peilloze liefde in de heldere ogen toevertrouwd aan het oude landschap van Transsylvanië. Dat uitleggen was teveel gevraagd voor een zomerparty in de tuin, ten minste op dat moment.

Later op de avond in kleine kring was er ruimte voor het hele verhaal...

De muziek nam het gesprek over en de viool speelde het onzegbare over de liefde van een vergeten tijd.

De roos vraagt niet waarom...

Twee beelden schuiven vandaag over elkaar: de roos en de wijn.

Ik ben de ware wijnstok, zegt Jezus van zichzelf.

De weemoed van verdriet en scheiding hangt als een sluier over de woorden die Jezus spreekt, zo vlak voor zijn dood gedeeld met zijn leerlingen.

Zeven beelden voor onderweg, ik ben de goede herder als meest bekende: de ware wijnstok als laatste.

Ik ben de ware wijnstok is geen arrogant ego document. Maar vertelt over de essentie van Jezus, woorden die hem vanuit later, de eerste christengemeente in Kl. Azië, in de mond zijn gelegd.

Het is tegelijk voor ons een program voor onderweg-wijn die zich uitschenkt in een liefdevol leven.

De wijn als beeld voor het goede leven hoort vanouds bij de warme landen rond de Middellandse zee en ook bij de verhalen uit de Bijbel.

Het eerste wat Noach doet weer terug aan land is het planten van een wijngaard.

God wordt de wijnbouwer en Israël de wijngaard, veelvuldig bezongen.

De wijnrank wordt afgebeeld in het binnenste van de tempel en op graven en lampen. Symbool voor een nieuw begin, tegen pijn en wanhoop in.

Ik ben de ware wijnstok en mijn vader is de landman.

Elke rank aan mij die geen vrucht draagt neemt hij weg.

En elk die wel vrucht draagt snoeit hij opdat zij meer vrucht draagt.

Het doel van de wijnrank is maximaal resultaat, zouden wij markt gericht zeggen.

Bij de 2^e snoei periode, in juni- weet de landman precies hoe de jonge vruchten meer zonlicht kunnen krijgen.

De landman is een vakman die deze kunst verstaat.

Hij kent elk detail van dit kostbare werk.

Hij weet wat hij doet en wat goed is voor de ranken.
In ons verhaal is de landman of vrouw beeld voor God:
Oorsprong en bron, rots en Geest die het Al beweegt, die de vruchten de ruimte geeft en het licht van de zon.
Na deze inleiding verspringt het beeld als Jezus zegt:
Wie in mij blijft gelijk ik in Hem, die draagt veel vrucht.

Deze volgende stap in de uitleg van de tekst opent het beeld voor ons eigen leven.

In Christus zijn betekent leven in het krachtveld van de liefde.
Aangesloten op die bron, essentie van leven, diep verscholen in onszelf.
Verbonden ook hier in De Woudkapel, in een open contact met elkaar.
Het verhaal van de ware wijnstok stelt ons ook kritische vragen:
Wie is de landman, de wijnstok, de ranken en de druiven ?
Waar zijn de spelers en wie bepaalt het spel?
Het tijdstip van groeien en snoeien en van rijpen in de zon?
Hoe blijft ons spel gerelateerd aan de roos en de wijn, de liefde en het leven?
Vragen die we meenemen ook vanuit deze morgen van afscheid.
Bezinning op een tijd die was, die is en zal komen voor jullie en voor mij.

Na deze vragen kunnen we nog dieper afdalen in het verhaal.
De landman, de wijngaard, de wijnstok, de ranken en de druiven zijn aspecten van ons eigen innerlijk. Hier komen vragen op als-
Wie bepaalt bij mij van binnen wanneer en hoe er moet worden gesnoeid?
Kan ik dat zelf of doet een ander voor mij, gevraagd of ongevraagd?
Of had ik misschien ook hier een tuinman ingehuurd?
Er wordt bij ieder van ons veel gesnoeid: door verlies en door verdriet.
Het is moeilijk de pijn van elk verlies een plaats te geven in je leven.
Tijd en een geestelijke houding zijn nodig om het geheel te blijven zien.
Om jouw leven te blijven ervaren als deel van een groter geheel.
In deze laag van het verhaal is de landman je eigen essentie. Die weet wat er moet gebeuren om de rijpende vruchten meer zonlicht te geven.
Dat vraagt aandacht, volledige toewijding en vakmanschap...
Wat zijn hier diep in mij de ranken en de vruchten van mijn eigen leven?
Zijn de ranken mijn contacten, is dat mijn sociale omgeving misschien?
Was ik geïnspireerd door mensen om mij heen.
Of werd ik tot een verwilderde wingerd, mijzelf en de groep waartoe ik behoor?

Wie wijst mij de weg tot optimale groei en innerlijke bloei?
Wie bepaalt wanneer er moet worden gesnoeid?
Vragen die ieder van ons aan zichzelf en aan elkaar kan stellen.
Bij dag en bij nacht. In geluk en bij tegenslag.
Het beeld van de wijnstok is zo als een kompas voor onderweg.
Voor jou en voor mij.
Wie in mij blijft, gaat Jezus verder, gelijk ik in Hem, die draagt veel vrucht.
In een natuurlijke verbinding – in een eenheid van God en mens, als innerlijk licht.
Eeuwige Licht, die de druiven laat rijpen tot diepe vruchten van ultieme liefde.
Alleen deze landman en vrouw weet wanneer de tijd van snoeien is aangebroken.
De landman is binnen in je en buiten tegelijk.
Wij leiden elkaar en tegelijk is er die innerlijke leiding en dat ene houvast.
De bron van het bestaan aangeroepen onder vele namen.

Noem het God, rots, Licht of een schaduw aan je rechterhand...

Snoeien – moet op tijd gebeuren, dus niet te vroeg en niet te laat.
Snoeien is- geestelijk gezien ook een tijd van zuivering, dat leidt tot inzicht.
Overbodige bladeren worden weggehaald zodat de druiven meer zonlicht kunnen opvangen.
Ieder die weet dat er is gesnoeid – krijgt een kans tot zuivering, tot katharsis als proces van loutering en van vernieuwing.
Ga je dit proces niet aan dan komt de les weer terug op je levenspad.
Dat geldt voor een gemeenschap en voor ieder van ons persoonlijk.

Het beeld van de wijnstok is voor de lezer een oud beeld in een nieuw perspectief- dichtbij gehaald, verinnerlijkt en tegelijk in de materie gezet: blijf in mij, betekent blijf in de liefde.
Koester daarbij het beeld van de wijn als symbool van deze liefde in onderlinge verbondenheid en solidariteit.
Deze liefde is de bloedsomloop van iedere gemeenschap en van ieder van ons persoonlijk.
Zij brengt ook jou voorbij aan je eigen horizon, voorbij je eigen veiligheid.
Deze Geest van liefde is het geheim van Gods aanwezigheid in ons en om ons heen. Dat betekenen de woorden:
Wie in mij blijft, gelijk ik in Hem, die draagt veel vrucht voort.

Op moederlijke wijze spreekt Jezus zijn leerlingen moed in.
Het afscheid is definitief. Blijf in mij. Blijf in de liefde.
Sla de leegte niet over en ga lastige vragen niet uit de weg.
Dat is de enige weg naar heelheid, naar nieuwe ruimte voor elkaar en voor jezelf.
De ik- ben woorden behoren tot de diepste en mooiste woorden van het Johannes evangelie. Geen vrome titels maar werkwoorden die jouw en mijn leven kunnen transformeren.
Deze woorden bestaan alleen als zij vervoegd en gedeeld worden .
Alleen dan brengen ze ons in een nieuwe levensruimte.
Als jij jezelf niet uitschenkt ben ik de wijnstok niet.
Ik ben er voor jou. God in mij..
Alleen dan kan er een nieuwe verbinding tot stand komen.
Om met Angelus Silesius te spreken:
De liefde mag als kind bij God vrij binnengaan; 't verstand blijft als een knecht lang in zijn voorhof staan...
Waarom smaakt de wijn van opa Arpi daar anders dan hier?
Ik weet het niet.
Het heeft te maken met de blik in zijn ogen: warmte die mijn hart opent voor licht en liefde. Waarom?
De Roos kent geen waarom, terwijl zij haar pracht ontvouwt, denkt zij niet aan zichzelf, vraagt niet wie haar beschouwt.
De roos kent geen waarom...